

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 12/08-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 19. marca 2008 predbežne prerokoval návrh skupiny 57 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade § 7 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, s čl. 13 ods. 2 a 4 v spojení s čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1, s čl. 37 ods. 2 druhej vety v spojení s čl. 37 ods. 1 a s čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a § 7 ods. 5 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, s čl. 29 ods. 4 a s čl. 37 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 57 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. Návrhu na pozastavenie účinnosti § 7 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 17. decembra 2007 doručený návrh skupiny 57 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 18 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súlade § 7 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 2/1991 Zb.“) s čl. 1 ods. 1, s čl. 13 ods. 2 a 4 v spojení s čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1, s čl. 37 ods. 2 druhej vety v spojení s čl. 37 ods. 1 a s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a § 7 ods. 5 zákona č. 2/1991 Zb. , čl. 1 ods. 1, s čl. 29 ods. 4 a s čl. 37 ods. 1 ústavy.

Podstatou návrhu je posúdenie ústavnosti právnej úpravy rozšírenia kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na zamestnávateľov, ktorí nie sú členmi organizácie zamestnávateľov, ktorá kolektívne zmluvu vyššieho stupňa uzavrela.

Z argumentov navrhovateľov možno uviesť nasledovné:

Navrhovatelia sú toho názoru, že napadnutá zákonná úprava je takou delegáciou právomoci na podzákonného normotvorcu, ktorou podľa ústavy môže disponovať iba zákonodarca, a preto je v rozpore s čl. 13 ods. 2 ústavy.

Absencia akejkolvek súdnej ochrany voči „aktu“, ktorého obsahová podstata spočíva v uložení povinností osôb určenými individuálnymi znakmi znamená tak nesúladiť s čl. 46

ods. 1 a 2 ústavy, a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj taký zásah do princípov deľby moci, všeobecnosti právnej reglementácie, právnej istoty a súdnej ochrany práv súkromných osôb, ktorý nemožno považovať za súladný s požiadavkami demokratického a právneho štátu, a je preto v nesúlade aj s čl. 1 ods. 1 ústavy. V rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy je aj ukladanie povinností dotknutým subjektom, ktorých splnenie (povinností) nie je v ich bezprostrednej dispozícii.

Podľa navrhovateľov zásah do výkonu vlastníckeho práva spočíva v skutočnosti, že podstatou a bezprostredným normatívnym dôsledkom je rozšírenie záväznosti obligačného právneho úkonu na subjekty, ktoré nie sú zmluvnými stranami, t. j. dotknutému zamestnávateľovi sa ukladajú povinnosti, ku ktorým sa sám vlastným prejavom vôle nezaviazal a ktoré vyplývajú z obligačného právneho úkonu uzavretého medzi inými osobami. Podľa názoru navrhovateľov sa na rozšírenie nevzťahujú podmienky ustanovené v čl. 20 ods. 4 ústavy, ale podmienky obsiahnuté v čl. 20 ods. 1 ústavy a podmienky vyplývajúce z čl. 13 ods. 4 ako explicitného vyjadrenia princípu proporcionality, s ktorými sú napadnuté ustanovenia zákona č. 2/1991 Zb. tiež v nesúlade.

Nesúlad napadnutých ustanovení s čl. 35 ods. 1 ústavy odôvodňujú najmä navrhovatelia tým, že podrobiť zamestnávateľa ako podnikateľa povinnostiam vyplývajúcim z obligačného právneho úkonu medzi inými zmluvnými stranami a idúcim nad rámec konkrétnych povinností, ktoré mu vyplývajú z príslušných právnych predpisov znamená povoliť obmedzenie výkonu jeho práva na podnikanie. Tieto obmedzenia však musia mať zákonný základ, musia zachovávať základné práva a musia byť v medziach zákona. Podľa navrhovateľov tieto podmienky neboli splnené už len preto, že voči aktu spôsobilému zasiahnuť do základných práv a slobôd, resp. normovať občianske práva a záväzky, nepriznáva zákon súdnu ochranu; okrem toho však podľa navrhovateľov absentujú aj ďalšie nevyhnutné záruky.

Podľa navrhovateľov rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na žiadosť ministerstva alebo inej organizácie zamestnávateľov a v tejto súvislosti ustanovenie

povinností na jednej strane pre zamestnávateľskú organizáciu predložiť zoznam zamestnávateľov, ktorí sú jej členmi a celkový počet ich zamestnancov a na druhej strane ustanovenie povinností pre vyšší odborový orgán predložiť celkový počet zamestnancov, ktorých vyšší odborový orgán zastupuje, zoznam zamestnávateľov, u ktorých pôsobí príslušná odborová organizácia a celkový počet zamestnancov týchto zamestnávateľov, je v rozpore so zásadou oddelenosti občianskej spoločnosti od štátu zakotvenej v čl. 29 ods. 4 ústavy a v osobitnom rámci aj v čl. 37 ods. 2 prvej vete ústavy a predstavuje podmienku, ktorej splnenie je za istých okolností vylúčené. Podľa navrhovateľov zásada oddelenosti štátu od občianskej spoločnosti zakotvená v čl. 29 ods. 4 ústavy predstavuje axiologickú bázu aj pre čl. 37 ods. 1 ústavy, pretože zatiaľ čo čl. 29 ústavy chráni právo združovať sa bez toho, aby akokoľvek vymedzoval oblasť uplatnenia tohto práva, resp. jeho nositeľov, čl. 37 ods. 1 ústavy je špecifickým ustanovením, pretože k všeobecnej úprave ustanovuje ešte úpravu osobitnú, reflektujúcim špecifiká „spolkového života“ v oblasti hospodárskych a sociálnych záujmov.

Navrhovatelia žiadajú, aby ústavný súd vyniesol takýto nález:

„Ustanovenia § 7 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 2 a 4 v spojení s čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1, s čl. 37 ods. 2 druhá veta v spojení s čl. 37 ods. 1, a s čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenie § 7 ods. 5 zákona č. 2/1991 Zb. o kolektívnom vyjednávaní v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 29 ods. 4 a s čl. 37 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky.“

II.

1. Ústavný súd návrh na začatie konania prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané zjavne oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľov konštatoval, že navrhovatelia sú podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, pričom ich návrh obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ho prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

2. Navrhovatelia požadovali aj pozastaviť účinnosť napadnutých ustanovení zákona č. 2/1991 Zb.

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a v nadväznosti na to podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na ďalšie konanie môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Ústavný súd konštatuje, že konkretizácia spôsobu ohrozenia označených základných práv, možnosť vzniku nenapraviteľného následku, resp. konkretizácia priamej príčinnej súvislosti s hrozbou vzniku značnej hospodárskej škody v návrhu na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 2/1991 Zb. vo všetkých označených dôsledkoch nedosahuje takú intenzitu, na základe ktorej by bol dôvod rozhodnúť o pozastavení

účinnosti napadnutých ustanovení. Ústavný súd preto nevyhovel návrhu navrhovateľov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona č. 2/1991 Zb. tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia pod bodom 2.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2008